

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის გაუკეთების მინისტრი

პრესნეინ N 2-247

16/04/2018

ქ. თბილისი

შპს „საქართველოს საინვესტიციო ჯგუფი ენერგია“-ს წალენჯიხისა და ჩხოროწყუს
მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე გამავალი 220 კოლოვოლტი ძაბვის საჰარო
ელექტროგადამცემი ხაზი „ხობი“-ს გაყვანასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი
გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით საქართველოს ეკონომიკისა
და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო
ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ წარმოდგენილია შპს „საქართველოს საინვესტიციო
ჯგუფი ენერგია“-ს წალენჯიხისა და ჩხოროწყუს მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე
გამავალი 220 კოლოვოლტი ძაბვის საჰარო ელექტროგადამცემი ხაზის „ხობი“-ს
გაყვანისა და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.
წარმოდგენილი დოკუმენტაციით დგინდება შემდეგი:

220 კვ-იანი საჰარო ეგბ-ს მოწყობის მიზანს წარმოადგენს მდ. ხობისწყლის ხეობაში დაგეგმილი „ხობი 1“ და „ხობი 2“ ჰესების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერგიის სახელმწიფო ენერგოსისტემაში ჩართვა.

ერთჯაჭვიანი საჰარო ეგბ-ის 220 კვ ეგბ „ხობი“ პროექტი მოიცავს №1 საყრდენსა და ქვესადგურ „ჯვარი 500/220“-ის პორტალს შორის მონაკვეთს. საპროექტო №1 საყრდენიდან სს „სსე“-ს ქ/ს „ჯვარი 500/220“-ის პორტალამდე საპროექტო ტრასის ჯამური სიგრძე შეადგენს 19,033 კმ-ს. ტრასა გადის წალენჯიხისა და ჩხოროწყუს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე. ტრასა წარმოადგენს 60 მეტრი რადიუსის ტოლ დერეფანს (ბუფერი).

ანძების ტრასა იწყება მდინარე ხობისწყლის ხეობიდან, საპროექტო „ხობი ჰესის“ ჰესის შენობის განთავსების ტერიტორიიდან. პირველიდან მე-14 ანძამდე არსებული მონაკვეთი გადის მთის ფერდობის ძირში საავტომობილო გზის გაყოლებაზე და მის მახლობლად. ეს მონაკვეთი მთლიანად დაუსახლებელია. 13-დან მე-20 ანძების ჩათვლით სოფ. ქოყოს მიმდებარე მონაკვეთი დაშორებულია სოფელს და გადის ფერდობებზე, სოფელი კანთის მონაკვეთი შედარებით უახლოვდება დასახლებას. კერძოდ, ანძა №20 შემოღობილი სასოფლო-სამეურნეო ნაკვეთის სიახლოესაა. ანძები №21 და №22 განთავსებულია ფერდობებზე, მდელოებზე, რომლებიც გამოყოფილია ღელეებით და ბუფერში არსებული საკარმიდამო ნაკვეთით. ეს მონაკვეთი სოფლიდან ჩრდილოეთით და ჩრდილო-აღმოსავლეთით მთის ფერდობების ქვედა ნაწილს მიუყვება.

ანძა №25 ახლოსაა საკარმიდამო ნაკვეთთან (ბუფერში), სახლამდე მანძილი დაახლოებით 100 მეტრია. ანძები 22-დან 34-ის ჩათვლით არ მდებარეობს საცხოვრებელ ზონაში. 34-ე ანძიდან ანძების ტრასა კვეთს საავტომობილო გზას და გადადის ჭალებში. სოფელი ჯალის და მედანის მიმდებარედ ანძები დასახლებების სიახლოესაა, თუმცა საცხოვრებელი სახლები ეგბ-ს ბუფერში არ ხვდება. ჭალები გრძელდება მე-40 ანძამდე, შემდეგ კი ლესალეს მიმდებარედ გადის გორაკებზე და ძირითადად სასოფლო-სამეურნეო

ნაკვეთებზე. #49 და #50 ანძები უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე დაშორებულია 70 მეტრით.

სოფ. კუხეშის მახლობლად 56-ე ანძა კვეთს მდინარე ჭანისწყალს და ექცევა დასახლებულ პუნქტში, უახლოესი სახლი (სამხრეთ-დასავლეთით) დაშორებულია დაახლოებით 28 მეტრით, ხოლო ჩრდილო-აღმოსავლეთის მიმართულებით - 60 მეტრია საცხოვრებელ სახლთან. ხოლო 58-ე ანძიდან 62-ე ანძის ჩათვლით იწყება ძირითადად დაუსახლებელი და ერთგვაროვანი ლანდშაფტის მქონე ტყიანი მონაკვეთი. ელექტროგადამცემი ანძები გრძელდება ლიას ხეობის მიმართულებით, აქ აღსანიშნავია სოფ. პალურთან ახლოს მდებარე მონაკვეთი (63-ე - 71-ე ანძებს შორის), რომელიც კვეთს საკარმიდამო ნაკვეთებს და ახლოსაა საცხოვრებელ სახლებთან. მაგ: ანძა #67 საცხოვრებელ სახლიდან მდებარეობს 40-50 მეტრის, ხოლო საკარმიდამო ნაკვეთთან 40 მეტრის დაშორებით (ანძიდან ჩრდილოეთით).

ელექტრომაგნიტური ველების გავრცელებით გამოწვეული ზემოქმედების მხრივ გზშ-ს ანგარიშში აღნიშნულია, რომ საპროექტო ეგბ გადის ძირითადად სასოფლო-სამეურნეო ტერიტორიაზე, როგორც სახელმწიფო, ასევე კერძო საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთში. შესაბამისად, ეკონომიკური განსახლება (მესაკუთრეებისგან ანძების განთავსებისთვის საჭირო უბნების გამოსყიდვა) გარდაუვალია. გარდა ამისა ეგბ-ს ზოგიერთი უბანი ახლოს გაივლის საკარმიდამო ნაკვეთებთან. მიუხედავად იმისა, რომ საცხოვრებელ სახლებსა და ელექტროგამტარ სადენებს შორის დაცილების მანძილები აკადამიური და სამუშავებელი განახლების და საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნებს, შესაძლებელია დღის წესრიგში დადგეს ფიზიკური განსახლების საჭიროებაც. ეკონომიკური და ფიზიკური განსახლება განხორციელდება წინასწარ შემუშავებული განსახლების სამოქმედო გეგმის მიხედვით.

პროექტით, 220 კვ საპარო ელექტროგადამცემი ხაზის ტრასაზე, გათვალისწინებულია უნიფიცირებული 220 კვ ძაბვის (კუთხურ-ანკერული) ერთჭვიანი საყრდენების დაყენება, საერთო რაოდენობით -72 ცალი.

საპარო ეგბ-ს საყრდენებისათვის საძირკვლები შერჩეულია საინჟინრო-გეოლოგიური დასკვნის საფუძველზე. საყრდენი ანძების ფარგლებში მოსახსნელი ნაყოფიერი ფენის მიახლოებითი მოცულობა იქნება: 230 მ³. გარდა ამისა, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა-დასაწყობება გათვალისწინებულია მისასვლელი გზების დერეფანში. სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების და სხვა ნიადაგის საფარის მხრივ ღირებულ ტერიტორიებზე გასაყვანი გზების საერთო სიგრძე იქნება დაახლოებით 3 კმ. სამუშალო სიგანე - 4 მ. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მაქსიმალური მოცულობა იქნება 1440 მ³. სულ მოიხსნება დაახლოებით 1670 მ³ მოცულობის ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა.

წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში განხილულია საპროექტო ტერიტორიის კლიმატურ-მეტეოროლოგიური, გეოლოგიური და სეისმური პირობები.

გზშ-ს ანგარიშის მიხედვით, ეგბ-ს სამშენებლო სამუშაოების დროს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუარესებით და ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი, ვინაიდან სამუშაოები გაგრძელდება მცირე პერიოდის განმავლობაში. ეგბ-ს სამშენებლო სამუშაოების პროცესში დამოუკიდებელი სამშენებლო ბანაკის მოწყობა გათვალისწინებული არ არის. გამოყენებული იქნება ხობი 2 ჰესის მშენებლობისთვის მოწყობილი სამშენებლო ბანაკი;

ეგბ-ს შერჩეული დერეფნის ფარგლებში საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები დამაკმაყოფილებელია. საინჟინრო-გეოლოგიური დასკვნით გათვალისწინებული რეკომენდაციების გატარების პირობებში მშენებლობის ეტაპზე მნიშვნელოვანი გართულებები მოსალოდნელი არ არის;

დაგეგმილი საქმიანობის სპეციფიკიდან და ფონური მდგომარეობიდან გამომდინარე მშენებლობის ეტაპზე ზედაპირული წყლის ობიექტებზე ზემოქმედების

მასშტაბები იქნება დაბალი, ხოლო ნორმალური ოპერირების რეჟიმში ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

საპროექტო ეგბ-ს მშენებლობის ეტაპზე მოსალოდნელია გარკვეული რაოდენობის სახიფათო და არა სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა.

ნარჩენების დროებითი განთავსებისათვის სამშენებლო მოედნებზე დაიდგმება სათანადო მარკირების მქონე დახურული კონტეინერები. საძირკველის მომზადებული თხრილების შევსების შემდგომ დარჩენილი ინერტული მასალები უმნიშვნელო რაოდენობის იქნება და იგი გამოყენებული იქნება გზების ვაკისების მოსასწორებლად.

მშენებლობის ეტაპზე წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენები შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა ამ საქმიანობაზე სათანადო ნებართვის მქონე ორგანიზაციას.

პროექტის განხორციელების დროს მოსალოდნელია მცენარეულ საფარზე ზემოქმედება. მათ შორის საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობებზე. მცენარეულ საფარზე უარყოფითი ზემოქმედების შესარბილებლად საჭიროა შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტურად გატარება და მონიტორინგი;

საპროექტო ტერიტორიის ნაწილი ემთხვევა "ევროპის ველური ბუნებისა და ბუნებრივი ჰაბიტატების დაცვის შესახებ" (ბერნის) კონვენციის შესაბამისად შექმნილ "ზურმუხტის ქსელის" კანდიდატ საიტს (სამეცნიერო - GE0000021). როგორც დოკუმენტიდან ირკვევა, ზემოქმედების ქვეშ ექცევა კონვენციით დაცული წიფლნარის ჰაბიტატი, თუმცა ზემოქმედების შეფასების ცხრილში აღნიშნული ინფორმაცია არ არის მოცემული. რაც შეეხება კონვენციით დაცულ სახეობებს, ზემოქმედების შეფასება რიგ შემთხვევებში არაზუსტია (მაგ: მგლის (*Canis lupus*) შემთხვევაში, ზემოქმედების შეფასების ცხრილში აღნიშნულია, რომ საველე კვლევების პერიოდში, მგლის არსებობის ნიმები არ დაფიქსირებულა, თუმცა კვლევის მასალებში მითითებულია, რომ საველე კვლევების დროს მგლის რამდენიმე კვალი იქნა ნანახი, რაც დასაბუთებულია ფოტომასალითაც. ასევე, ზემოაღნიშნულ ცხრილში ნათქვამია, რომ მცირე ცხვირნალა (*Rhinolophus ferrumequinum*), საველე კვლევის დროს საკვლევ არეალში არ აღრიცხულა, კვლევის მასალებში კი მითითებულია, რომ აღნიშნული სახეობა N2 ჰაბიტატში იქნა დაფიქსირებული.

„სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 4 აგვისტოს #299 დაადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების მიხედვით 401644 კვ.მ მდებარეობს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში. კერძოდ, წალენჯიხისა და მუხურის სატყეოებში. ზემოაღნიშნული ფართობის ნაწილზე 21906 კვ.მ-ზე გაცემულია ხე-ტყის დამზადების სპეციალური ლიცენზია #10000042 (03/05/2007-დან 03/05/2027-მდე) შპს „ჯორჯიან ვუდ ენდ ინდუსტრიალ დეველოფმენტ კო“-ზე (20 წლის ვადით).

დანართის სახით მოცემულია ეგბ-ს მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელი ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა როგორც მშენებლობის, ისე ექსპლუატაციის ეტაპებისათვის, რომელთა განხორციელება სავალდებულოა საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ.

აღნიშნული გზშ-ს ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით (ნარჩენების, ბიომრავალფეროვნების, გეოლოგიის), რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების ასევე, გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 48-ე მუხლის პირველი ნაწილის, ამავე კოდექსის I დანართის 28-ე პუნქტისა და „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ (07.12.2017 #1620-ს) საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

- 1.დამტკიცდეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება №23; 26.03.2018 და მიენიჭოს საქმიანობის განხორციელების უფლება შპს „საქართველოს საინვესტიციო ჯგუფი ენერგია“-ს წალენჯიხისა და ჩხოროწყუს მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე გამავალი 220 კოლოვოლტი ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზი „ხობი“-ს გაყვანასა და ექსპლუატაციაზე“;
- 2.ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „საქართველოს საინვესტიციო ჯგუფი ენერგია“-მ საქმიანობა განახორციელოს აღნიშნული გადაწყვეტილებით (№23; 26.03.2018) გათვალისწინებული შემდეგი პირობების დაცვით:
- 3.1 საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, დასკვნებისა და რეკომენდაციების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების შესაბამისად;
- 3.2 მშენებლობის დაწყებამდე სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე ნებისმიერი ქმედება განახორციელოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის თანახმად და უზრუნველყოს აღნიშნული საკითხის შეთანხმება სსიპ ეროვნულ სატყეო სააგენტოსთან, ხოლო ლიცენზირებულ ფართობზე ლიცენზიის მფლობელ ორგანიზაციასთან;
- 3.3 ეგბ-ს საყრდენ ანძებამდე მისასვლელი გზების გაყვანის პროცესში გარკვეულ უბნებზე შესაძლო მეწყრულ-ეროვნიული პროცესებზე უზრუნველყოს მონიტორინგის განხორციელება, მეწყრულ-ეროვნიული პროცესების გააქტიურების შემთხვევაში, განახორციელოს ყველა შესაძლო დამცავი ღონისძიება არსებული მდგომარეობის სტაბილიზაცია-ლიკვიდაციის მიზნით;
- 3.4 მშენებლობის დაწყებამდე, სამინისტროში წარმოადგინოს ე.წ. განახლებული მიზანშეწონილობის შეფასება „ზურმუხტის ქსელის“ კანდიდატ საიტზე პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ ჰაბიტატთან (G 1.6) და სახეობებთან დაკავშირებით, შესაბამისი დასაბუთებებით;
- 3.5 მშენებლობის დაწყებამდე ჩატარდეს ცხოველთა სოროებისა და ფრინველთა ბუდეების აღრიცხვა დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებების გატარების მიზნით. საჭიროების შემთხვევაში, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენილ იქნას შესაბამისი შემარბილებელი და/ან საკომპენსაციო ღონისძიებები;
- 3.6 ვინაიდან ტერიტორიაზე გვხვდება როგორც „წითელი ნუსხით“, ასევე საერთაშორისო შეთანხმებებით დაცული სახეობები, ფრინველების ელექტროსადენებთან შეჯახების რისკების შემცირების მიზნით სადენების მარკირება უზრუნველყოს მთლიანად ელექტროგადამცემ ხაზზე. მონიტორინგის შედეგად ფრინველების ელექტროსადენებთან შეჯახების და დალუპვის ფაქტის გამოვლენის შემთხვევაში განსაზღვროს დამატებითი შემარბილებელი და/ან საკომპენსაციო ღონისძიებები;
- 3.7 ეგბ-ს ზოგიერთი უბნის საკარმიდამო ნაკვეთებთან და საცხოვრებელ სახლებთან სიახლოვის გათვალისწინებით უზრუნველყოს ყველა შესაძლო შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელება, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში ეკონომიკური და ფიზიკური განსახლების განხორციელდება;
- 3.8 საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს საქართველოს კანონის „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების გათვალისწინებით;

- 3.9 დასაწყობებული ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის შემდგომი გამოყენება უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის #424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის შესაბამისად;
- 3.10 საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში, უზრუნველყოს გარემოს წინანდელ მდგომარეობამდე აღდგენის გზებისა და საშუალებების განსაზღვრა და შესაბამისი პროექტის სამინისტროში წარმოდგენა;
- 3.11 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს “გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით.
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „საქართველოს საინვესტიციო ჯგუფი ენერგია“-ს;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „საქართველოს საინვესტიციო ჯგუფი ენერგია“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში-საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ.აღმაშენებლის ხევანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.
- ლევან დავითაშვილი

მინისტრი